

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Lehto, T., Saarinen, S., Ruhalhti, S. & Katto, L. (2022) Tunnen opiskelijakaverit vain nimenä osallistujaluetteloissa: korona ja ensimmäisen vuoden opiskelijat. TAMK-konferenssi: TAMK Conference 2022. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. 102-108.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-66-3>

Teija Lehto, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, Tampereen ammattikorkeakoulu

Susanna Saarinen, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, Tampereen ammattikorkeakoulu

Sanna Ruhalahti, yliopettaja, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, Tampereen ammattikorkeakoulu

Leena Katto, erikoissuunnittelija, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri, Tampereen ammattikorkeakoulu

Avainsanat: opiskelijat, etäopiskelu, kokemukset, COVID-19, hyvinvointi, kyselytutkimus, tulokset

Tunnen opiskelija- kaverit vain nimenä osallistujaluetteloissa: korona ja ensimmäisen vuoden opiskelijat

Opiskelijoiden hyvinvointi ja opintojen sujuminen pitkittyneen pandemiatilanteen aikana on ollut yleinen huolenaihe. Selvitimme TAMKissa opintonsa tammikuussa 2021 aloittaneilta opiskelijoilta, mitkä asiat ovat edistäneet ja mitkä haitanneet opintojen sujumista poikkeusaikana. Kerromme artikkelissamme kyselyn tuloksista, joista voi lukea yksityiskohtaisemmin myös englanninkielisestä artikkelista “Identifying Higher Education First-Year Students’ Reported Studying Experiences Studying During the Pandemic” (Ruhalahti et al. 2021).

Johdanto

Covid-19:n aiheuttama pandemiatilanne on ollut haaste monille opiskelijoille. Vuoden 2021 alussa TAMKissa tutkintokoulutuksessa aloittavat opiskelijat eivät olleet tästä poikkeus. Uusilta opiskelijoilta kerätyssä palautteessa oli avoin kysymys, jossa tiedusteltiin poikkeusajan vaikutuksia opintojen edistymiseen ja opiskelumotivaatioon.

Kyselyyn vastasi noin puolet uusista opiskelijoista (n=154). Opiskelijat aloittivat opintonsa TAMKissa tammikuussa 2021 keskellä Covid-19:n aiheuttamaa pandemiatilannetta. Lyhyttä, pääosin kampuksella tapahtunutta orientaatiota lukuunottamatta opinnot oli ensimmäisten kuukausien aikana järjestetty suurelta osin verkossa. Myös kampuksella opintojen järjestämiseen liittyi koronarajoituksia.

Tutkimuksessa selvitettiin opiskelijoiden avoimesta palautteesta induktiivisen sisällönanalyysin avulla positiivisia ja negatiivisia opiskeluun vaikuttavia tekijöitä. Aineiston analysoinnin välineenä käytettiin ATLAS.ti-ohjelmaa.

Aineiston analyysivaihe

Avoimista vastauksista saatu sanallinen aineisto luokiteltiin ja analysoitiin. Analysoitavana yksikkönä toimi merkityksen sisältävä sana, lause, ilmaisu tai kokonainen kappale. Opiskelijan ilmaisema lause saattoi sisältää useita analysoivia merkitysyksiköitä, ja toisaalta kokonainen kappale saattoi sisältää vain yhden merkityksellisen viestin.

Neljän hengen opiskelijapalautetta analysoiva tutkijaryhmä perehtyi alustavasti aineistoon ja loi tältä pohjalta luokittelutaulukon eli koodiluokat, ja niiden alle koodit aineiston analyysiä varten. Koodeilla tarkoitamme tässä yhteydessä semanttisia tunnisteita, joiden avulla opiskelijoilta saatu avoin palaute voitiin luokitella ja analysoida tarkemmalla tasolla. Sen varmistamiseksi, että luokittelutaulukko oli tasapainoinen eikä suosinut positiivisia tai negatiivisia tuloksia, jokaisella positiivisella koodilla oli vastaava negatiivinen vastine. Luokittelutaulukon koodiluokat päätasolla olivat:

1. Opetus ja oppimisen suunnittelu
2. Vuorovaikutus ja yhteisöllisyys
3. Digitaalisuus ja teknologia
4. Opiskelijan omat resurssit ja kyvykkyys
5. Elämäntilanne
6. Joustavuus

Kunkin kuuden luokan alla oli 2–9 semanttista tunnistetta eli koodia, joten yhteensä koodistoon kuului 54 koodia, joista puolet oli positiivisia, puolet

negatiivisia. Luokittelutaulukko kokonaisuudessaan on esitetty artikkelissa “Identifying Higher Education First-Year Students’ Reported Studying Experiences Studying During the Pandemic” (Ruhalahti et al. 2021).

Tulokset

Tulosten analyysiä tehtiin neljän hengen tutkijatiimissä, ja prosessin aikana pidettiin säännöllisiä seurantapalavereja. Alla esitetään tiivistetysti työn tulokset. Taulukossa 1 on esitetty kooditettuna uusien opiskelijoiden palautteesta esiin tulleet tärkeimmät opiskelua edistävät tekijät pandemia-aikana.

TAULUKKO 1. Tärkeimmät opiskelua edistävät tekijät.

Koodi	Esiintyvyys (f)
Joustavat osallistumismahdollisuudet	50
Hyvä opiskelumotivaatio	46
Toimiva opiskeluyhteisö	33
Aktiivinen vertaistuki ryhmässä	32
Hyvät etäopiskelutaidot	20
Tehokas ajankäyttö	19
Hyvin suunnitellut oppimistehtävät	18
Itseohjautuvuus	18
Opettajien hyvät digipedagogiset taidot	16
Toimivat päivärutiinit	14
Aikataulutus hyvin suunniteltu	12
Hyvin toimivat tietoliikenneyhteydet	10
Hyvin toimivat oppimisympäristöt	10
Hyvä terveys	10
Aihe soveltuu etäopiskeluun	10

Analyysin perusteella opiskelijat arvostivat pandemiatilanteessa kaikkein eniten joustavia osallistumismahdollisuuksia (f=50). Opiskelijat kuvaavat tilanteitaan esimerkiksi näin:

”Etäopiskelut ovat sujuneet todella hyvin, ja myös kokeet etänä! Toivottavasti etäopintoja on mahdollisuus jatkaa myös koronan jälkeen. On hyvä, että luennot löytyvät Moodlesta tallenteina, niin niihin voi palata myöhemminkin vielä jos jokin jäi mietityttämään.”

”Etäopetus on ollut pelastus. Aika rankkaa olisi ajella lähiopetukseen. Ja ennen kaikkea menisi tolkuttomasti aikaa ja rahaa hukkaan autossa istuessa. Ei ole tarvinnut pitää lapsiakaan hoidossa niin paljon, joka tekee myös säästöä hoitomaksuissa. Kauhulla odotan siirtymistä ns. normaaliin opetukseen.”

Huomionarvoista on myös, että jopa 46 opiskelijaa ilmaisi selvästi opiskelumotivaationsa olevan korkealla poikkeuksellisista ajoista huolimatta. Yksi opiskelijoista kuvaili mielialaansa seuraavasti:

”Toistaiseksi voin hyvin ja opiskelumotivaatio sekä innostus on korkealla”.

Opiskelijoiden lukuisat maininnat toimivasta opiskeluyhteisöstä (f=33) ja aktiivisesta vertaistuesta (f=32) olivat positiivinen yllätys. Aineiston perusteella joissakin tutkinto-ohjelmissa osa opiskelijoista kokoontui myös kasvokkain omaehtoiseen pienryhmiin koronarajoitusten sallimissa rajoissa, ja näillä tapaamisilla oli sekä opiskelumotivaatioon että hyvinvointiin positiivinen vaikutus.

Jopa 20 opiskelijaa koki, että heillä on hyvät etäopiskelutaidot. Opiskelijan itseohjautuvuus (f=18) on semanttisesti lähellä hyviä etäopiskelutaitoja, ja näillä kahdella koodausyksiköllä olikin lähes sama esiintyvyys.

Vähintään yhtä mielenkiintoista on perehtyä tekijöihin, jotka opiskelijat kokivat vaikeuttavan tai estävän opiskelua poikkeusaikoina. Taulukkoon 2 on lueteltu tärkeimmät uusien opiskelijoiden palautteesta poimitut opiskelua vaikeuttavat tekijät.

TAULUKKO 2. Tärkeimmät opiskelua vaikeuttavat tekijät.

Koodi	Esiintyvyys (f)
Riittämättömät etäopiskelutaidot	49
Opettajan puutteellinen digipedagoginen ammattitaito	32
Vertaistuen puute	31
Yhteisöllisyys puuttuu tai toimii huonosti	31
Vaikeasti etäopiskeluun soveltuva aihe	26
Haasteet itseohjautuvuudessa	26
Tiedotuksen puute, epäselvät aikataulut	23
Opetuksen organisoinnin tai resurssien puute	21
Opintojen työkuorma epätasapainoinen	17
Vaikeasti lähestyttävä opettaja/ohjaaja	15
Opiskelumotivaation puute	14
Liikaa tehtäviä tai tehtävännannot epäselviä	13
Vuorovaikutuksen vähäisyys tai puute	11
Epäselvät tai huonosti toimivat oppimisympäristöt	10

Tulosten perusteella uudet opiskelijat kokivat, että kaikkein eniten opiskelua haittasivat pandemia-aikana riittämättömät etäopiskelutaidot (f=49). Tulos tukee arkikokemusta ja julkisuudessakin ollutta keskustelua siitä, että poikkeusaika on vahvistanut polarisaatiota opiskelijoiden opiskelunvalmiuksissa ja hyvinvoinnissa (vrt. taulukko 1). Toiseksi eniten opiskeluihin negatiivisesti vaikuttava tekijä oli opettajan digipedagogisten taitojen puute (f=32). Osa vastaajista koki, ettei oppituntien aikana ollut tilaa kriittiselle ajattelulle tai keskustelulle. Lisäksi opiskelijat antavat mm. seuraavaa palautetta:

”Etäopetuksessa se, että tunnit vaan suoritetaan opettajan puolelta ja kaikki opiskelu jää kuitenkin opiskelijalle itselleen.”

”Pitkät luennot, missä pelkästään opettaja puhuu ja pidetään vain vaikka yksi tauko, melkein mahdotonta pysyä perässä.”

Vertaistuen puute toisilta opiskelijoilta (f=31) ja yhteisöllisyyden puute (f=31) korostuivat niin ikään tilanteessa, jossa opiskelu tapahtui lähes kokonaan etänä.

“Ei tunne opiskelijakavereita kuin nimenä osallistujaluetteloissa.”

“Kotona hajoaa pää, kun siellä joutuu viettämään niin paljon aikaa. Tuntuu, että opintojen kanssa on aika oman onnensa nojassa, kun ei näe ikinä luokkalaisia tai opettajia.”

Opiskelijat tunnistivat hyvin aiheita ja tilanteita, joissa opetettava aihe oli hankala opetettavaksi etäopetuksena (f=26). Yhtä paljon he tunnistivat myös haasteita omassa opiskelun itseohjautuvuudessa (f=26). Tiedotuksen puute ja epäselvät aikataulut sijoittuivat myös melko korkealle (f=23) tässä listauksessa.

Johtopäätökset

Tulokset osoittivat, että opiskelijoiden omilla voimavaroilla oli tärkeä rooli positiivisten tai negatiivisten opiskelukokemusten kannalta: hyvä opiskelumotivaatio, hyvät etäopiskelutaidot ja itseohjautuvuus auttoivat selviytymään poikkeustilanteesta, kun taas riittämättömät itseohjautumisen taidot tai haasteet omassa elämäntilanteessa aiheuttivat vaikeuksia ja tyytymättömyyttä opiskelijoiden keskuudessa.

Opettajien pedagogisilla taidoilla ja oikein mitoitettulla opetuksen resursoinnilla on merkittävä rooli opetustapahtumien onnistumisessa. Opetuksen ja opiskelun lisäksi korkeakoulujen on hyvä pohtia, miten opiskelijapalveluita, neuvontaa ja vertaistukea voidaan tarjota entistä paremmin etänä. Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että on tärkeää kiinnittää huomiota opiskelijoiden hyvinvointiin ja itseohjautuvan oppimisen taitoihin digitaalisissa oppimisympäristöissä ja -yhteisöissä.

Opettajien pedagogista osaamista tulisi vahvistaa ja opiskelun työkuormaa arvioida uudessa tilanteessa. Etäopiskelu vaatii myös entistä täsmällisempää opintojen aikataulutusta ja opinnoista tiedottamista.

Lähteet

Ruhalahiti, S., Lehto, T., Saarinen, S. & Katto, L. 2021. Identifying higher education first-year students' reported studying experiences studying during the pandemic. *European Journal of Education Studies* 8/2021. Luettu 12.1.2022.
<https://dx.doi.org/10.46827/ejes.v8i8.3831>